SİYASİ TARİH

Dünya Siyasi Tarihi

Üç Döneme Ayrılır:
1. Tarıma dayalı uygarlıklar dönemi (MÖ.5000- MÖ.500)
2. Uygarlığın küresel bir hale gelmeye başladığı dönem (MÖ.500-MS.1500) /Grekler
3. Avrupa'nın üstünlüğü (MS.1500-Günümüz)

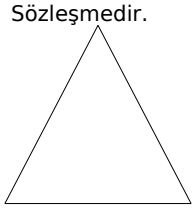
Avrupa'daki Gelişmeler

1- ***Karasabanın Bulunması:*** Tarım gelişti. Ekilebilir alanlar arttı. Değirmen de bulundu.

2- ***Feodalizm:*** Tarımla zenginleşen köylüye sırtını dayayan şövalyeler step istilacılarına karşı zamanla üstünlüklerini sağladılar.

Üzengi de bulunmuştur.(At üstünde dengede durmayı sağlar.) Böylece savaşma becerisi artıyor. Halkın güveni de artıyor.

Feodalizm *Lord* ile *Vassal* arasında yapılan ***Fief Sözleşmesine* dayanır. Sözleşmenin diğer adı Feodal Sözleşmedir.

Kendisine göre bir üst seviyeye ***süzeren* denir. En üst süzeren kraldır.

Kendisine göre bir alt seviyeye ***vassal* denir.

**Köylüler sözleşmeye asla taraf olmuyorlar.

Fief Sözleşmesine göre:
Süzeren:
- Vassalı koruyacaktır.
- Aralarında adaleti sağlayacaktır.
- Vassallar arasındaki toprak anlaşmazlıklarını giderecektir.
- Vassalların ölümünde, eşine ve çocuklarına bakacaktır

Vassal:
- Süzerene karşı savaşkan olarak hizmet edecektir.
- Şu hallerde vergi borcu yüklenmiştir: Lordun çocukları evlenirken, vassal savaşta esir düşmüşse ve süzeren onun fidyesini ödemişse, vassal toprak mirası elde ettiğinde.

3- ***Ticaretin Doğuşu ve Kent Yaşamı:*** Feodalite ile genel güvenlik sağlanınca göçebelerin, korsanların saldırıları ortadan kalktı. Böylece ihtiyaç duyulan malların elde edilmesi için ticaret ön plana çıktı. Tacirler, ticarete uygun ve savunulması kolay yerlere yerleşmeye başladılar. Böylece geleceğin Avrupa'sının büyük kentlerinin temeli atılmış oldu. Artık köylüler, kazandıkları parayı feodal beylere vererek özgürlüklerini kazanmaya başlıyor. Daha sonradan, devlet yönetimine katılmak isteyip, siyasi hak istiyorlar.

4- ***Siyasi Yetki Çekişmeleri:***
- Kilisenin siyasi otoriteyi sürekli elde tutmaya çalışması
- Ulusal monarşilerin, üzerlerindeki kilise baskısını kaldırmaya çalışması
- Feodal beylerin, merkezden bağımsız olmayı istemeleri
- Kent devletlerinin, siyasi hak istemeleri

**Bu dört yönlü mücadele ve stres Fransa ve İngiltere'de güçlü ulusal Krallıkların oluşumunu sağlamış, İtalya ve Almanya'da ise küçük kent devletlerinin oluşmasıyla sonlanmıştır.

5- ***Rönesans Hareketi:*** Yeniden doğuş anlamına gelir. Eski Roma ve Grek kültürlerini yeniden canlandırmak istenmesi sürecini anlatır. Bu hareket İtalyan Kent Devletlerinin önderliğinde ortaya çıkmıştır.

** Rönesans'ın Dayandığı Temeller:
- Yeryüzü ilgi çekici ve araştırmaya değer ir yerdir.
- İnsan güçlüdür ve bu gücüyle büyük işler başarabilir.
- İnsanın sürekli faal olması gerekir.
- Gerçek güzeldir. (Somut)

6- ***Dini Reform:*** 15 yy.dan sonra Katolik kilise büyük eleştiriler alıyor. Reform hareketi kendisini 3 alanda gösteriyor.

1) Monarkların Reformu: Monarklar kilisenin devlet işlerine karışmamasını istiyor. Kilisenin koyduğu vergilere karşı çıkıyorlar ve kilisenin dayatmaya çalıştığı eğitim sistemini kendi kontrollerine almak istiyorlar.
Sonucu: **İngiltere, Fransa, İskoçya, İsveç, Norveç ve Danimarka'da monarşiler Roma kilisesinden ayrıldılar.** (Kendi İncillerine sahip olmak ve buna uygun bir biçimde yönetme fikri ön plandadır.) Hareketin öncülüğünü, Protestanlığın kurucusu ünlü Alman din adamı Martin Luther yapmıştır. Luther'e göre, her insan incili okuyup kendi vicdanına göre değerlendirebilmeliydi. Din adamları da herkes gibi evlenebilmeliydi ve manastır yaşantısı sona ermeliydi.

1546-1555 Almanya da din savaşı, Martin Luther taraftarları ile Roma-Germen taraftarları arasında yapılmıştır. 1555'te **Augsburg Barışı yapılmıştır. Buna göre Protestanlık Almanya'da kabul görmüştür.

2) Almanya Ulusal Birliğini 1871'e kadar kaybediyor.

3) Kilisedeki Reform: Bu hareketin önderliğini ünlü İspanyol Loyalı St. Ignatius yapmıştır. 1538'de "İsa'nın Toplumu" adıyla bilinen tarikatı kurmuştur. Onlara "Cızbitler" de denilmiştir. En büyük fonksiyonları misyonerlik faaliyetiyle, Hıristiyanlığı Hindistan'a, Çin'e, Kuzey Amerika'ya kadar yaymalarıdır. Bir de kurdukları okullar uzun süre Hıristiyan âlemindeki en iyi eğitim kurumları olarak dikkat çekmiştir. Cızbitler, Katolik Kilisesi'nin itibarını arttırmaya çalışmışlardır. Bir yandan da Protestanlarla Katolikler arasında dengeleyici rol oynamışlardır.

Reform Hareketinin Sonuçları:
1- Kilise bugünkü halini almıştır.
2- Rönesans ve Reform etkisi sonucu modern bilime giden kapı açılmıştır.
3- Avrupa insanın yaratıcılık potansiyeli artmıştır.

16. yy'den itibaren Portekiz ve İspanya'nın Dünya'ya üstünlüğü

- Bu üstünlük denizlerdeki hâkimiyet ile açıklanabilir. Önce Portekiz ardından da İspanya dünya denizlerine sahip oldukları için "başat güç" sayılmışlardır. Portekiz Krallığı açık denizlere teşvik edince Vasco de Gama Ümit Burnu'ndan dolaşmıştır. Böylece Afrika'nın doğu kıyılarında Aden, Hürmüz Boğazı gibi bölgelerde Portekiz adına ticaret limanları kurulabilmiştir. Böylece Avrupa'nın ateşli silahlarda ve deniz gücüyle desteklenen ilk sömürge imparatorluğu kurulmuştur. Bu malların fiyatları Avrupa'daki fiyatları ucuzlatmış ve Portekiz Dünya'da tek güç haline gelmiştir. Bu en önemli sonuçtur.
- 16 yy.'ın ikinci yarısından sonra İspanya, Portekiz ile dengeyi kurabilmiştir. Sarayın desteği ile Kristof Kolomb 1492'de Amerika'yı keşfetmiştir. (Kraliçe Isabella)

- Hıristiyanlığı yaymak için Misyonerlik faaliyetini gerçekleştirdiler.
- Meksika'daki Aztek, Peru'daki İnka Uygarlıklarını sona erdirdiler. Yerlileri zorla çalıştırdılar.
- Bölgeye Afrika'dan köle işçileri götürdüler.
- Bu iki devletin dünya denizlerine hâkim olmasının en büyük göstergesi 1494'de aralarında yaptıkları **Tordesillas** antlaşmasıdır. Bu anlaşmaya göre:
  -İspanya, Brezilya hariç Amerika'nın tamamını almış.
  -İspanya, Uzak Doğudaki Filipinleri almış.
  -Portekiz ise Brezilya ile beraber bütün Uzak Doğunun ticaretini ele geçiriyor.

*****Başat Güç Kuramı/Modelski Kuramı (George Modelski):*** Moldelski'ye göre 16.yy'dan itibaren denizlere hâkim olan devletler kabaca 100'er yıllık dönemler halinde Dünya'nın başat gücü sayılmışlardır. Okyanuslara egemen olmak önemli ve belirleyici bir özelliktir. Bu özelliği gösteremeyen Osmanlı Devleti 15.yy'ın en güçlü devleti olduğu halde başat güç sayılmamıştır. Bu çerçevede Dünya'nın başat güçleri;
-16.yy Portekiz-İspanya
-17. yy Hollanda (askeri güç yetersiz)
-18. yy Fransa
-19. yy İngiltere

Modelski'ye göre genelde 2 farklı devletin çatışmasında bir başka devlet üstün çıkmaktadır. 19. yy'deki mücadelede İngiltere(denizcilik alanında) ile Almanya mücadele etmiştir. Bu iki devletin mücadelesinden ABD sıyrılmış ve diğer iki devlet yıpranmıştır.

➢ *Almanya'da 30 Yıl Savaşları:*

1555'te **Augsburg Barışı** ile Almanya'da Protestanlık gerçeği kabul edilmiştir. Ama bu durum kâğıt üzerinde kalmıştır. Protestanlığın yeniden güçlenmesini isteyen Alman prensleri 1608'de aralarında bir birlik oluşturdular. 1609'da ise Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu'nun önderliğinde Katolik Alman Devletleri birleşmiştir. Böylece Almanya'da 30 yıl savaşları adıyla bilinen "din savaşları" ortaya çıkmıştır. Bu savaşlar Katolik ve Protestanlar arasındaki mücadelelerden başka Kutsal Roma ile onun baskısından kurtulmak isteyen üye devletlerarasındaki mücadeleyi de yansıtır. Ayrıca Fransa ile Habsburglar arasındaki mücadeleyi de gözler önüne serer. 30 yıl savaşları bir yönüyle de devletlerin denizlerde üstünlük sağlamak için mücadele verdikleri görüntüyü ortaya koymaktadır. Protestanların zaferi ile sonuçlanan savaşın sonunda **1648** tarihli **Westphalia** Anlaşması imzalanmıştır. Protestanlığın ikinci zaferidir. Bu anlaşmaya göre;
1- Tarihinin ilk laik nitelikli anlaşmasıdır. (Papalık çağırılmamıştır)
2- Kilisenin gücü tam anlamıyla sınırlandırılmış oldu.
3- Augsburg Barışının hükümleri yenilenmiştir.
4- Katoliklik, Protestanlık, Calvinizm Almanya'da geçerli mezhepler olmuştur.
5- Kutsal Roma İmparatorluğunun parçalanmış olduğu doğrulandı.
6- İsviçre bağımsızlığına kavuştu.
7- Almanya'da feodal yapı ortaya çıktı. 300 civarında devlete ayrıldı.
8- Devletler hukukunun temeli bu anlaşmayla atılmış kabul edilmiştir.
9- Wesphalia Anlaşmasıyla Katolik Habsburgların Avrupa'ya egemen olma tehditleri de sona ermiştir.

- Fransa'da 3 önemli hükümdar: IV. Henri, XIII. Louis, 14. Louis.
  Bu hükümdarlar feodaliteyi ortadan kaldırıp, merkezi otorite kurma çabaları göstermiştir.

  En çok da **14. Louis. Modern tarihin tahtta en uzun süre kalan hükümdarıdır. *Başarısı Fransa içerisinde 2 noktada özetlenebilir:*
  1- Feodaliteyi ortadan kaldırıp mutlakıyet yönetimini kurması
  2- Çok güçlü ve disiplinli bir ordunun temelini atmıştır.
  Fransa dışındaki politikası ise 2 noktada:
  1- Belçika'yı ilhak etmek (Almanya ile komşu olması ve sanayi açısından güçlü olması sebebiyle)
  2- İspanya topraklarına veraset yolu ile sahip olmak

1- Fransa'nın Belçika'yı ilhak etme yolundaki çabası sonucu bir anda **1686**'da **Augsburg Birliği** kurulmuştur.
2- İspanya, İsveç, Bevyera, Saksonya, Alsace-Lorraire, Franche-Comte, Savua Fransa'nın egemenliğine girmiştir.
3- Savaş belirsizlikle sonuçlanmıştır.
4- Savaşın sonunda imzalanan **1697** tarihli **"Ryewick Barışı"** hiçbir şeyi çözememiştir.
5- II. Charles'ın (İspanya kralı) vasiyeti, İspanya'nın tahtı 14. Louis'in torununa kalsın, kabul etmezse Habsburg'ların torununa kalsın idi.
6- İspanya'da veraset savaşları ortaya çıkmıştır. 14. Louis'i karşısında; İngiltere, Kutsal Roma, Hollanda, Portekiz, Doğu Almanya vardır.
   Bu savaşı **"Utrecht Barışı"** takip etmiştir.

   **Modern Dünya Wesphalia'dan çok Utrecht ile kurulmuştur. Bunun sebebi: Avrupa'nın sınırları en çok bu anlaşma ile belirleniyor.

   **Utrecht Barışından en çok İngiltere karşılık almıştır.
   Sebepleri:
   İngiltere Fransa'nın Amerika'daki iki kolonisini ele geçirecektir. (Newfoundland ve Nova Scotia)
   Cebelitarık boğazı, Miharka adası İngiltere'ye verildi.
   Savaş sonrasında İskoçya ile birleşti.
   Afrika köle ticareti tamamen İngilizlerin eline geçti.

➢ *Utrecht Barışı:*

1- En önemli sonucu, Modern Devletler Hukukunun temeli sayılmasıdır.
2- Diğer önemli sonucu ise İngiltere'nin galip gelmesidir.
3- Savaş sonrasında 14. Louis'in torunu İspanya tahtına oturdu.
4- Savua Dukalığı Sardunya Ada'sını alacaktır.
5- Avusturya Habsburglarına ise Milan, Napoli, Sicilya ve Belçika bırakılmıştır. (Kıta içi pozisyondan kurtulup deniz kenarına gelmiştir.)
6- Fransa savaştaki yenilgisine rağmen Alsace-Lorraire ve Franche-Comte bölgesindeki kazanımlarını korumuştur. (Fransız kültürü Avrupa'da hala devam etmektedir.)
7- Savua ve Brandenburg dukalıkları savaşın galip gelen tarafında yer aldıkları için krallığa yükseltilmişlerdir. Anlaşmadan sonra Savua+Sardunya dukalığına Piyemante denmiştir. Brandenburg dukalığına ise Prusya denmiştir. Piyemante önderliğinde 1861'de İtalyan Birliği kurulmuş. Prusya önderliğinde Alman Ulusal birliği kurulmuştur.

➢ *İngiltere'de Parlamenter Hükümet:*

İngiltere'deki siyasi mücadele kıta Avrupa'sındaki gibi Katolik-Protestan mücadelesi şeklinde görülmemiştir. İngiltere'deki mücadele kral ile parlamento arasındaki bir yetki çekişmesini anlatmaktadır. Bu çekişmenin ilk göstergesi **"1215 Magna Carta"** isimli belgedir. İngiliz parlamentosu "1215 Magna Carta" adlı belge ile Kral Yurtsuz John'un, yurttaşların özgürlüklerine ve şahsi

mallarına dokunamayacağı belgelenmiştir.
Kral ile parlamento arasındaki mücadele I. Charles (1625-1649) döneminde zirveye oturmuştur. Kral kıta Avrupa'sındaki monarklar gibi davranıp İspanya ve Fransa'ya savaş açıp vergileri arttırınca İngiliz Parlamentosu **"Petition of Rights"** isimli ünlü haklar bildirgesini yayınlamıştır. Kralın yetkilerini kısıtlamaya çalışan bir belgedir.
Kral bu belgeyi tanımadığı gibi parlamentoyu dağıtmış ve 11 yıl boyunca toplamamıştır. Vergileri daha da arttırmıştır.
Bu gelişmeler üzerine ünlü senatör **Oliver Cromwell (1628)** krala karşı mücadeleye girişmiş. Parlamento kralı yargılayacaktır. (ilk kez) 1649'da Charles idam ediliyor. İngiltere bir cumhuriyet olmuş ve **"Commonwealth"** adını almıştır.

Cromwell döneminde;
1- İrlanda ve İskoçya'daki ayaklanmalar bastırılmış. (1650)
2- Hollanda denizlerde yenilgiye uğratılarak İngiliz denizlerinden kovulmuştur.
3- Bu dönemde Hollanda'nın denizlerdeki menfaatini korumaya çalışan ünlü hukukçu **Hugo Gratius** ortaya çıkmıştır, tabii hukukçudur. Devletler hukukunun kurucusudur. Hollanda'yı İngiltere'ye karşı savunuyor. Ünlü eseri **"Açık Deniz"** ile tanınmıştır. Bu eserinde uluslararası suların hiçbir devletin egemenliğinde olamayacağını savunuyor. Tabii hukuk ilkesi olarak algılanması gerektiğini düşünüyor. Tabii hukuku laikleştirmiştir.
Tabii Hukuk Düşüncesi: Bütün hukuk düzenleri az çok tabii hukuk ilkelerine dayanır. İdeal olandır. Antik Yunanda Sofistlere dayanır.
4- Cromwell 1658'de ölünce İngiltere'ye monarşi geri gelmiştir. I. Charles'ın oğlu II. Charles adıyla başa gelmiştir. II. Charles'ın kardeşi II. James kral olduğunda babası gibi sert davranmıştır. Bu dönemde de "Bill of Rights"(1689) isimli belge yayınlanmıştır. II. James babasının yaşadıklarını yaşamamak için ülkeyi terk etmiştir.

➢ *17. yy'da Avrupa'da Zayıflayan ve Güçlenen Devletler:*

Zayıflayan: Kutsal Roma-Germen, Osmanlı Devleti, Polonya
Zayıflama Nedenleri:
1- Her 3 devlette de merkezi otoritenin zayıflaması.
2- Toprak rejiminin bozulması ve toprak sahiplerinin köylüyü ezmesi
3- Çok değişik uluslardan oluşan devletler olmaları (Fransız ihtilali ile değişik akımlar, çeşitli ulusları bağımsızlığa yöneltmiştir)

Güçlenen: Avusturya, Prusya, Rusya
Rusya: III. Ivan (Büyük Ivan) ve oğlu III. Vasilin çabaları ile (15. yy ortaları) feodaliteyi ortadan kaldırıp, merkezi devletin gücünü arttıran Ruslar 16. yy'dan itibaren Asya'nın verimli topraklarını ele geçirerek çok büyük bir hızla hem batıya hem doğuya doğru genişlemiştir. (Kıta devleti: amaç hep genişlemektir)
16. yy ortalarında IV. Ivan (Korkunç Ivan) Büyük Okyanusa kadar ilerliyor. Çin karşılarına çıkıyor. (18. yy) Mançu hanedanlığı Rus nüfuzunun önüne geçiyor. Bering'den Alaska'ya geçiyorlar.
18. yy'da Rusya'nın politikası I. Petro ve Çariçe Katerina dönemlerinde sıcak denizlere inme politikasına dönüşmüştür. I. Petro döneminde İsveç'ten Estonya ve Letonya alınmıştır. (Baltık denizlerine çıkmayı sağladı) Asıl başarı Çariçe Katerina döneminde Küçük Kaynarca Anlaşması ile Karadeniz'in kuzeyine yerleşmeleri olmuştur. Küçük Kaynarca ile Osmanlı'daki Slavların din koruyuculuğunu Rusya alıyor. Abdülhamit'te oradaki Müslümanları koruyor.
18. yy'da bir diğer gelişme Batıdan bilim adamlarını getirerek devlet mekanizmasını ve orduyu güçlendirme çabasıdır. Sarayda batı tarzı giysilerin giyilmeye başlanması, kilisenin monarşinin denetimine alınması, Ural dağlarına silah enstitüsünün kurulması ve merkezin Moskova'dan St. Petersburg'a taşınması 18. yy'daki batılılaşma çabalarıdır.

➢ *18. yy'ın Büyük Savaşları*

Daha önceki yılların savaşlarına göre çok daha ılımlıdırlar. (Devletler Hukuku nedeniyle) Yıkıcı olmamışlardır. Bu savaşların bu özelliklerinden başka 3 özelliği daha vardır.
1- Dini boyutu yoktur. Artık "güç dengesi" kavramı ön plandadır. Menfaat ilişkisi önemlidir.
2- Daha önceki yüzyılların savaşlarında sivil halka verilen zararlar göz önüne alınarak savaş alanları kısıtlanmıştır.
3- Toplumun üretici kesimleri kendilerinden alınacak vergi gelirleri kesintiye uğramasın diye savaşa alınmamışlardır.

18. yy'da 2 büyük savaş olmuştur.

✓ Avusturya Veraset Savaşları (1740-1748)

Kara savaşıdır.
Prusya-Avusturya arasındadır.
Amaç: Almanya topraklarındaki hâkimiyeti sağlamaktır.
Sonuç: savaşı Prusya kazanmıştır. Silezya Prusya'ya verilmiştir.
Aix La Chapelle Antlaşması ile savaş sona ermiştir.
Bu antlaşma ile "germen düalizmi" kavramı ortaya çıkmıştır.

Germen Düalizmi: Avusturya ve Prusya'nın, adına Almanya denilen bölgede 2 farklı ve büyük devlet olarak ortaya çıkmalarına ve bir türlü birleşememelerine denir.

✓ 7 Yıl Savaşları (1756-1763)

Deniz savaşıdır.
İngiltere-Fransa arasındadır.
Amaç: Fransa'nın Amerika kıtasındaki Fransız kolonileri üzerinde hâkimiyet kurmaktır.
Sonuç: Savaşı İngiltere kazanmıştır. Fransa'nın kolonileri tamamen elinden çıkıyor. Bir kısmını İngiltere bir kısmını savaşın sonuna doğru dâhil olan İspanya alıyor.
Paris Antlaşması yapılmıştır.

➢ *Amerikan Devrimi:*

Amerika kıtası 15. yy'dan itibaren yerleşime açılmıştır. ABD'nin kurulması 18. yy'ın ikinci yarısında olacaktır (1776). 13. yy'da İngiltere'de başlayan anayasal süreç koca bir okyanus aşarak Amerika'ya gelmiştir. Ardından da bu hareket tekrar Avrupa'ya dönecek ve 1789'da Fransız İhtilalı'na sebep olacaktır. Oradan da Doğu Avrupa'ya ve Osmanlı'ya giderek Osmanlı Devleti'nin sınırlarından geçerek tüm dünyaya sirayet edecektir.

ABD'nin kuruluşunda Amerikan halkının bazı avantajlı özellikleri dikkat çekmektedir:

- Amerika'ya yerleşen insanlar Avrupa'daki gibi feodal ve monarşik bir düzeni sağlamak için bölgeye gelmişlerdir. Tamamen liberal düzene dayalı bir devlet düzeni kurmak istiyorlardı.
- Bölgeye gelenler ABD kıtasının güneyine gelenlerden farklı olarak altın, elmas gibi çeşitli zenginlikleri alarak Avrupa'ya geri dönmek niyetinde değillerdi, kalıcı olarak devlet kurmak istiyorlardı.
- Bölge toprak açısından çok geniş imkânlar sunarken doğal kaynaklar açısından da zengindi.
- Kuzey Amerika'ya gelen insanlar üzerlerinde hiçbir dini baskı bulmadılar.

❖ Bu insanların sahip oldukları bazı ortak duygular: Fransa'ya karşı öfke, bölgedeki yerli halka karşı öfke (Kızılderililer), İngilizlere karşı öfke.

*Ardından Amerika'nın batısındaki 13 koloni George Washington komutasında İngilizlere karşı mücadeleye girişmiş. A774-1776 arasında mücadele devam etmiş. İngilizler bu mücadeleyi kaybetmiştir.

*İngilizler 1782'de ABD'yi tanımışlardır. Bunun sonuçları:

- Fransa ABD'nin bağımsızlığını desteklediği için büyük bir ekonomik yük altına girerek ve bunun sonucunda da 1789 Fransız İhtilaline engel olamamıştır.
- Amerikan devrimi sömürge bağlarını koparmak isteyen diğer uluslara da örnek olmuştur.
- ABD'nin kuruluşu Avrupalılara aydınlanma çağının pek çok düşüncesin pratikte gerçekleştirilebileceğinin kanıtlamıştır. "Kanunsuz suç ve ceza olmaz" "Kanun önünde eşitlik" vb.

*ABD 1861-1865 yılları arasında bir iç savaş yaşamıştır. Güney ile Kuzey eyaletleri arasındaki savaş nedeniyle parçalanmanın eşiğine gelmiştir. Bu iç savaşın temelinde şu 3 sebep yatar:

▪ Kuzey eyaletlerinin köleliği yasak etmek istemeleri, güneydekilerin ise devam etmek istemeleri
▪ İngilizlerin güneydeki eyaletlere Afrika'dan ucuz köle getirip karşılığında pamuk alması
▪ Bu ticaretin kuzey eyaletlerinin işine gelmemesi

*Abraham Lincoln'un başkanlığı sırasında çıkan bu iç savaş kuzey eyaletlerinin üstünlüğü ile sona ermiştir. İç savaş badiresini atlattıktan sonra ABD kısa süre içerisinde büyük gelişmeler kat ederek dünyanın süper gücü haline gelmeyi başarabilmesinin nedenleri:

❖ Genç ve dinamik bir nüfusa sahip olmaları
❖ Zengin doğal kaynaklar
❖ Eski fabrikaları yenileyip zaman kaybetmek yerine yeni teknolojiyi doğrudan yerleştirme imkânı
❖ Tarım olanaklarının fazlalığı ve miras yoluyla toprakların küçülmemesi
❖ İç savaştan yeni çıkması nedeniyle artık ihtiyaç duymadığı silahları başka devletlere satmıştır

Bu üstün özellikleriyle ABD kıtayı boydan boya geçen bir demiryolunun inşasıyla birlikte büyük bir ulusal pazara kavuşmuş; tekstil maden otomotiv endüstrisinin gelişmesiyle ağır sanayi kurulabilmiştir.

*Sömürge karşıtı bir devlet olarak kurulmasına karşın kendisi sömürgeci bir devlet olmuştur. (1867'de Alaska, sonra Filipinler…)

➢ *Fransız İhtilali:*

-Uzun yüzyıllar boyu toplumun üretici kesiminin siyasi haklarını bir türlü kazanamaması.
-Amerikan Devriminin önemli bir örnek olarak göz önünde bulunması
-Fransa'daki monarşinin çeşitli aşırılıkları (14. Loui ve sonrasındaki hükümetin yaptığı savaşlar)
-Sırf sarayın harcamalarının bile vergilerden kat kat fazla olması.

Bu kopukluğun ortadan kaldırılması için bazı düşünceler ortaya çıkmıştır. Örneğin, artık soylular da vergi ödemeli. Meclis toplanmış ve burjuvazi damgasını vurmuş. Ana hatlarıyla şu isteklerde bulunulmuş:
1- Bir anayasayla monarşinin yetkileri kısıtlanmalı
2- Vergiler kanunla düzenlensin ve azaltılsın
3- İç gümrük duvarları indirilsin
4- Basın özgürlüğü olsun

Bu istekler çözümsüz kalmış. Bunun üzerine 14 Temmuz 1789'da halk ayaklanmış despotizmin simgesi haline gelen **"Bastil Hapishanesi"** yakmıştır.

Fransız İhtilalinin Geçirdiği 5 Ayrı Dönem:

1. ***Kurucu Meclis Dönemi (1789-1791):*** Bu dönemde 2 önemli gelişme olmuştur.
"İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi" yayınlanmıştır.
"Ulusal egemenlik" ilkesine dayanan bir anaysa hazırlanmıştır. Bu anayasa kralın yetkilerini sınırlandırarak kral ve parlamento arasında paylaştırmıştır.
2. ***Yasama Meclisi Dönemi (1791-1792):*** Kurucu meclisin dağılması üzerine derhal parlamento oluşturmak üzere seçimler yapılmıştır. Seçimler sonucu sağ kesim Feuillant'lardan oluşmuş. Çok az oy elde etmişler. Sol kesim ise Jirondenler ve Montagnardlar'dan oluşmuştur.

Bunlar feodal bir cumhuriyetten gelmişler. (Yasama döneminde Jirondenler üstün) Feodal yapıdan yanalar. Montagnardlar ise bölünmenin olmadığı bir cumhuriyetten yana. Bunlara "dağ partililer" de denmiştir.
Jirondenler bu dönemde kralla büyük bir yetki çekişmesi yaşamış. Çünkü Jirondenler Meclisi yeni rejim için and içmeye yanaşmayan rahiplere ve yurtdışına kaçan soylulara karşı önlemler almaya yönelttikleri halde Kral 16. Lui bu konuda veto yetkisini kullanmıştır. Öte yandan Avusturya ile yapılan savaşta başarısız olması üzerine kralın Jirondenleri bundan sorumlu tutması ve Jirondenlerin kabinesinin görevine son vermek istemesi ülkede büyük karışıklıklara yol açacaktır. Ve bu arada 1791'de Anayasa da yürürlükten kaldırılmıştır.

**Fransız İhtilali sırasında 4 kez Anayasa değişikliğine gidilmiştir. 4. Anayasayı Napolyon yapmıştır.

3. ***Konvansiyon Meclis Dönemi (1792-1795):*** 1792'de krallığın kaldırılması yolunda meclisin oy birliği ile kara almıştır. Böylece "Cumhuriyet" ilan edilmiştir. Bu dönemde Montagnardların Jirondenlere karşı üstünlük sağlamaya başlaması dikkat çeker. Öte yandan Avrupa devletlerinin Fransa'daki dini rejime (Montagnardlara) karşı birleşmeleri Montagnardların çok sert bir yönetimi tercih etmeleri ile sonuçlanmıştır. Montagnardlar kendileri gibi düşünmeyen toplum kesimlerine karşı sert bir yönetim uygulamıştır. İktidarlarını pekiştirmek ve idamları gerçekleştirmek üzere olağanüstü yetkili bir yüksek mahkemeyi; **Tribunal Revolutionnaire** adlı mahkemeyi oluşturmuş ve kralı da idam etmişlerdir.

Kamu Selameti adlı yürütme gücünü oluşturmuşlardır. Bu kurulda Fransa'yı diktatörlükle yönetecek şekilde yetkileri ele almışlardır. Robospiyer bu amaçlar Dontan ve taraftarlarını idam ettirmeyi de başarmıştır. Ancak dönemin sonlarına doğru Jirondenlerin tekrar güçlenerek Robospiyer ve taraftarlarını 1794'de idam ettirdikleri ve Fransız İhtilalinin yeni anayasasını hazırlayarak "konvansiyon meclisi" dönemini sona erdirdikleri görülür. 3. Anayasayı kabul ederek döneme son veriyorlar(1795).
**Not: Robospiyer Kamu Selametini kurarak 1793 Anayasasını oluşturuyor. (2. Anayasadır)

4. ***Directoir Dönemi (1795-1799):*** Beş kişidirler. Bu dönemde devletin maliyesi son derece bozuktur. Savaşlardan gelen başarısızlık haberleri ve halkın yoğun vergi borcu devam ediyor. Krallık ortadan kalktı, yönetim 5 kişilik directoirde. Kralcı bir parti yavaş yavaş güçlenmeye başlamış. (**Vande ili krala????????Ayaklanması** ile meşhur) Savaşlardaki başarısızlıklar yüzünden directoire

karşı muhalefet çıkmış. Huzur ortamı sağlanamamış. Yeni seçimler gündeme gelmiş ve yapılan seçimlerde aslında bir directoir düşmanı olan Sieyes directoir seçiliyor. (Sonradan siyaseti değiştireceği açıktır.) Ardından Napolyon ile birleşerek aralarına Ducas'ı da alacaklar ve üçü birlikte directoir dönemini sone erdirerek 1799 tarihli Consüller Dönemini başlatacaklardır.

5. ***Consüller Dönemi (1799-1894):*** Napolyon'un yaptığı ilk iş yeni anayasadır. (1799'da 1 ayda) Fransız İhtilalinin 4. ve son anayasasıdır.
Bu anayasaya göre yönetim 3 consülün elindedir. (Sieyes, Napolyon, Ducas) Aslında Napolyon'dadır. Üç kişi gözükmeleri göz boyamadır. Diğerleri danışmanlık vazifesi görmüşlerdir.

Bu dönemde;
- Kralcı Vande ilinin bir ayaklanması daha bastırılmıştır.
- Ülkenin maddi sorunlarında ciddi adımlar atılmış bilhassa tarımı iyileştirme yönünde çalışmalar dikkat çekiyor.
- Savaşlarda başarılı sonuçlar gelmeye başlamış.
-**"Code Civile"** denilen M.K hazırlanmış, tabii hukuk ilkelerine göre oluşturulmuş. Bu M.K'un önemli özelliği sonradan pek çok devlete etki etmesi ve uygulanmasıdır. Başta Almanya.
-Katolik Roma Kilisesiyle barışılmış desteği alınmıştır.
-1803'te Napolyona karşı bir suikast planı olmuştur. Fakat planınele başları yakalanıp idam edilmiştir. Ülkede bir halk oylaması yapılmıştır. 3,5 milyondan fazla oy alan Napolyon imparator haline gelmiştir. Böylece Fransız ihtilali imparatorluk oluşmasıyla sona ermiştir. (İmparatorluğa dönüşmesine rağmen egemenlik halktan gelir ilkesi kabul edilmiştir.)
- Toplumdaki ayrıcalıklar kaldırılmıştır. (Vergiyi herkesin vermesi, askere herkesin gitmesi vb.)

**İhtilalin serptiği tohumlar dünyanın her yerinde yeşermeye başlamış. Çok uluslu devletler bundan rahatsız olmuştur. (ayaklanmalar sebebi ile)*

Napolyon B. Döneminde Fransız Ordusu
1795'te 800.000 kişilik ordusu varmış.

1- Yeteneklerine göre yükselmiş subayların komutasında savaşan bir ulusal ordudur. Köleleri dâhil etmemişlerdir. (kaçma riskleri nedeniyle)
2- Artık ordu her türlü lüksü ve ağırlığıyla yolculuğa gider gibi savaşa giden soylulardan arınmıştır. Selflerden kurtulduğu için hareket kabiliyeti artmıştır.
3- Güçlü bir savaş ekonomisinin kurulduğu görülmüştür.
4- Silah teknolojisindeki gelişmeler savaşların yıkıcılığını arttırmıştır.

**Napolyon …….. istemiyle birlikte orduyu bu güçlü biçimiyle ele alabilmiş ve 1792-1814 yılları arasında devam eden savaşlarla (Napolyon savaşları) Avrupa devletleri için çok korkutucu bir dönemi ortaya koymuştur.
**Napolyon Fransız ihtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik, liberalizm gibi düşünceleri tüm Avrupa'ya yaymaya çalışmış ama fethettiği ülkelerin başlarına kendi ailesinden üyeleri geçirerek bir bakıma dayandığı ilkeye aykırı hareket etmiştir.

****Kıta Sistemi:** Napolyon Bonapart'ın Avrupa'da siyasi birliği sağlamak üzere giriştiği çabasına denir. Bu sisteme İngiltere "deniz ablukası" yoluyla karşılık vermiştir. İngiltere Fransa'yı engelleyebilmiştir. Kıta sistemi Napolyon'un "Rusya sistemi"dir. Rus Çarı Alexander ablukaya dayanamayıp kıta sisteminden çıkmak isteyince Napolyon tam 600 binlik orduyla Rusya üzerine yürümeye karar vermiştir. Polonya'yı ele geçirmiş ardından Moskova'ya sahip olmuştur.

Kıta devletlerinin en önemli özelliği; askerlerini geri çekerek orduya büyük avantaj sağlamalarıdır.

Rusya'ya saldırısının sebebi olarak farklı düşünceler ileri sürülmüştür:
- Bir görüş Rus çarına tepki olduğunu
- Rusya'yı ele geçirdiğinde, İngiltere'nin deniz ablukasını kaldırabileceği düşüncesi
- Rusya'nın kıta sistemine karşı saldırıya geçme ihtimali
- Rusya steplerini ele geçirirse kuzeyden İngiliz sömürgelerini vurma şansı olabilir
Görüş birliği şu noktadadır: Doğru bir sefer olmadığı!

Napolyon'a diğer devletler saldırmış ve sadece 1500 kişilik orduyla geri dönebilmiş.

**Fransa'nın 1814'deki yenilgisi sonrasında Napolyon Elbe Ada'sına sürgüne yollandı ve Avrupa'yı yeniden şekil vermek üzere birbiri ardına 3 farklı toplantı yapıldı. Bunlar;
1) I. Paris Antlaşması
2) Viyana Kongresi
3) II. Paris Antlaşması
ile "cezalandırma" yerine "denge" ilkesi çerçevesine oturmuşlardır. Napolyon'un savaş alanındaki yenilgisine takiben İngiltere ve Avusturya'nın yan yana gelmesinin nedeni:
İngiltere açısından: Manş denizinin güvenliği ön plana çıkıyor. (İngiltere ve Fransa arasında)
Avusturya açısından: Çok uluslu bir imparatorluk. Milliyetçilik duygularını etkilemesinden çekinmeleri. (Fransız ihtilali)

Niçin Ceza Değil Denge İlkesi?

1. Sadece Fransa'yı cezalandırma yoluna giderlerse günün birinde Fransa intikamını almak için güçlenerek karşılarına çıkabilir.
2. Fransa'yı tek başına cezalandırırlarsa bundan Rusya ve Prusya çok güçlü çıkabilir.

Bu sebeplerle Fransa'yı ortada dengeleyici devlet olarak bırakmak gereklidir diye düşünmüşlerdir.

I. Paris Antlaşmasının Hükümleri:
İngiltere-Fransa (1814)

1. Fransa ihtilalin başındaki sınırlara geri dönmeli (1792'deki sınırlar)
2. İngiltere Fransa'dan aldığı bazı sömürgeleri geri vermelidir. (denge)
3. Müttefikler Fransa'dan bir tazminat almasınlar. (denge)
4. Fransa savaş sırasında elde ettiği tarihi ve sanat eserlerini geri vermeyecek. (denge)

Bu toplantıya müteakip 1815'te İngiltere, Avusturya, Prusya, Rusya önderliğinde bir Viyana Kongresi düzenlenmiştir. Ve Avrupa devletlerinden birinin artık sisteme egemen olmayacağı ve eski düzenin devam ettirilmesine yönelik hükümler kabul edilmiştir.

Viyana Kongresi:
İngiltere-Avusturya-Prusya-Rusya (1815)

1. Fransa'nın kuzeyinde Belçika Hollanda birleştirilerek arada güçlü bir tampon devlet oluşturulmalı. Böylece Fransa'nın Avrupa'yı yeniden tehdit etme tehlikesi ortadan kaldırılmıştır.
2. Ren Irmağı'nın batısındaki topraklar Prusya'ya verilmiş ve bu devlet doğuda Rusya ve batıda Fransa arasında bir tampon devlet olarak bırakılmıştır.

3. Sayıları 200'lerden 39'a indirilen Alman devletleri gevşek bir Germen konfederasyonu biçiminde örgütlenmeliydi. (Prusya'nın tam olarak güçlenmelerini istememelerini ifade eder.)
Bu maddeyle Germen düalizminin devam ettirilmek istendiği dikkat çeker.

FİNAL

Napolyon Viyana Kongresi toplantısıyla Elbe Ada'sından kaçmış ve tekrar Fransa'nın başına geçmiştir. Fakat İngiltere "Walterloo Savaşı"ında Fransa'yı yendikten sonra bu defa Napolyon St. Helena adasına gönderilmiştir. Napolyon'un bu girişimi II. Paris Antlaşması diye adlandırılır. Fransa ile daha sert bir anlaşmanın yapılmasına yol açmıştır. (1815)

II. Paris Antlaşması
Fransa-İngiltere (1815)

1- Fransa 700 milyon frank tazminat ödeyecek
2- Bu tazminatı ödeyene kadar Avrupa devletlerinin işgali altında kalacak.
3- Fransa, I. Paris Antlaşması ile kendisine bırakılan sanat eserlerini geri verecek.

1830-1848 İhtilalleri

Giderek zenginleşen ve etkinliğini arttıran burjuva sınıfının kendi çıkarlarına uygun bir politika ve hükümetin iş başına geçmesi için mücadelesini anlatır.

1848 ihtilalleri, Avrupa devletlerinde iki yönlü gelişme göstermiştir. Bir grup devletle işçi kesimin haklarının korunmasına yönelik bir başkaldırı söz konusudur. Firmalar arasındaki rekabet, uzun çalışma süreleri, kadın ve çocukların çalıştırılıyor oluşu, iş yasalarının çeşitli güvenceler getirememiş olmaları işçi kesimin ayaklanmasını başlatmıştır.

Bu ihtilallerin ikinci yönü ise Almanya'nın siyasi birliğine kavuşmak üzere Prusya önderliğinde Fransız kültürüne karşı bir mücadele içine girmesi. Ayrıca Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun egemenliği altında tuttuğu İtalyan ve Macarların bağımsızlığını kazanmak üzere bu devlete karşı mücadeleye girmelerini anlatır. 1848 İhtilalleri sırasında Avusturyalılar da çeşitli hak ve özgürlükler için ayaklandılar.

1830 İhtilalleri, ilk çıktığı ülke Fransa'dır. Fransa Napolyon'dan sonra 18. Louis ile tekrar monarşiye geçmiştir. (1814-1824) Bu dönemde yürütme gücü kraldadır. Yasama gücü ise iki kanatlı bir meclisindir. (Millet Meclisi ve Ayan Meclisi) Fakat kısa süre içerisinde baskıcı ve sansürcü uygulamalarıyla özgürlükleri kısıtlamışlardır. 1824'de hükümdar olan X. Charles döneminde baskılar daha da artmıştır. Ancak Charles ihtilalden dolayı kaçmıştır. Charles'tan sonra Louis Philippe tahta geçiyor. (1848 İhtilalinden sonra kaçıyor) ardından kısa bir Louis Blanc hükümetinin varlığı görülüyor. Sonra Louis Napolyon tahta geçiyor. Kendisini imparator ilan ediyor. İktidarı 1871 Sedan Savaşı'na kadar sürüyor. (Bu savaşta Fransızlar Almanlara karşı yeniliyor.)

**Fransa'da 1830-1848 ihtilalleri başarıyla sonuçlandı. 1830'da burjuvazi 1848'de işçiler istedikleri hakları elde ettiler.

1830 İhtilalleri;
Portekiz ve İspanya'da da görülmüş ve başarılı olunmuştur. Liberal nitelikte anayasalar hazırlanıp burjuvazinin hakları güvence altına alınmıştır.
İtalya'da Avusturya-Macaristan İmparatorluğu tarafından bastırılmıştır. 1830 İhtilalinin başarıya ulaşmadığı tek devlettir.
İngiltere'deki 1830 ihtilalleri başarıya ulaşmıştır. 1832'de çıkarılan bir kanunla burjuvaziye geniş çapta temsil olanağı sağlanmıştır.

1848 İhtilalleri;
Birinci yönü itibariyle İsviçre, Belçika, İngiltere, Fransa'da işçi haklarının güvence altına alınması yolunda hükümetlerden toplumsal ve demokratik reform işlemleri şeklinde ortaya çıktı ve hepsi de başarıya ulaştı.
İkinci yönü itibariyle, Almanya'da Fransız kültürüne karşı ulusal birliği kurma yolunda çalışma olmuştur. Çünkü Napolyon savaşlarından en çok etkilenen devlet Almanya'ydı. Eğer Almanya ulusal birliğini kuracaksa müşterek bir Almanya kurulmalıydı. Prusya önderliğinde Almanlar Fransız kültürüne karşı mücadeleye giriştiler.

Bu dönemde romantizm akımı ortaya çıktı. Bu akımın önderleri sanattan siyasete birçok alanda Alman halkını etkilemeye çalıştılar. Goethe, Beethoven, Fichte ortak kaldıramayacak bir alman ruhundan, doğuştan gelen üstün bir Alman ulusal karakterinin varlığından söz etmekteydi.

Ünlü tarihçi hukuk okulu, Savigny-Puchte ile bu görüş bu noktaya ulaşıyor.
Ünlü Alman tabii hukukçu Thibout, ulusal birliğin kurulmasından yanaydı. Eğer Code Civile bütün Almanya'da uygulanırsa bu çok yetkin medeni kanun sayesinde Alman ulusal birliğinin kurulmasının kolaylaşacağı fikrini öne sürmüştür. Onun görüşüne karşı çıkan *Savigny ise Puchte ile birlikte tarihçi hukuk okulunu kuracaktır.* Ve ulusal ruh (der volksgeist) denilen kavrama dayanmıştır. Savigny'e göre ulusu bir arada tutan ve nesilden nesle sürüp giden bir ruh vardı. Bu ruh bir toplumun fertlerinde bazı ortak inançlarında doğmasına neden olur. Bu ortak inanışların görünüşü olan örf ve adet asıl olan hukuktur. Bu hukuk toplumda kendiliğinden doğar ve yavaş yavaş oluşur. Savigny'e göre hiçbir şekilde hiçbir şekilde başka toplumlardan etkilenilerek bir hukuk kuralının getirilip monte edilmesi mümkün değildir.

Fakat 1848'deki Fransız kültürüne karşı olan öfkenin sonrasında kurulması beklenen Alman birliği başarıya ulaşmamıştır. Almanlar ulusal birliğin kurulması için 1871'i bekleyeceklerdir. Fakat 1848 hareketi Alman Ulusal Birliğinin kurulması yolunda önemli bir adım sayılır.

**Prusya Kralı I. Wilhelm önderliğinde ulusal birliği kurmaya yaklaşmışlardır. I. Wilhelm danışmanlarını uyarısıyla vazgeçmiştir. Danışmanları, Alman prenslerinin şu bu yetkiyi krala vermiş olmalarının ileride yetkiyi çekip kralı zor duruma düşürebileceklerini tam güçlü bir duruma geçip öyle hareket etmeleri gerektiğini söylüyor.

1848 İhtilalleri **üçüncü yönü** itibariyle, Avusturya-Macaristan'da Macarlar Avusturya'dan ayrılmak için bir ihtilal çıkartmışlardır. Ayrıca Avusturyalılar da anaysa ve özgürlükleri için ayaklanmışlardır. Bu baskılar karşısında Meternik ülkeden kaçmış İngiltere'ye sığınmıştır. Meternik'ten sonra Avusturya'da imparator ilan edilen Franz Joseph Rusya'nın da yardımıyla Macar ayaklanmasını kanlı bir şekilde bastıracaktır. Avusturyalıların özgürlük ve anayasa taleplerine kulağını tıkamıştır. (Franz Joseph I. Dünya Savaşına kadar imparatorluğunu sürdürmüştür.)

İtalyanlar 1713 Utrech Barış Anlaşmasıyla Avusturya-Macaristan İmparatorluğuna bırakılan toprakların kurtarılması için bu devlete karşı 1818 İhtilalleri sırasında bazı ayaklanmalar çıkartmışlardır. Piemonte'nin önderliğinde bu ayaklanmaları çıkarırlarken bazı gizli dernekleri de oluşturmuşlardır. Bunlar içinde en ünlüsüünlü İtalyan milliyetçisi Mazzi'nin önderliğinde kurulan "Canbonari Derneği"dir. (2. Kez ayaklanmış ve başarısız olmuşlar. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu kanlı bir şekilde bu ayaklanmayı da bastırmıştır.)

Sanayi Devrimi

I.Dönem (19 yy. başları-1870)

1) Kömür ve demir asıl enerji kaynaklarıdır.
2) Toplumlar tarım fabrika üretiminden üretimine doğru bir geçiş sağlamaktadır. Böylece çalışma süreleri, ücretler gibi iş ilkeleri düzene sokulmuştur.
3) İngiltere sahip olduğu zengin demir kaynakları sayesinde diğer Avrupa devletleri arasında sivrilmiştir ve bu üstünlüğü büyük deniz gücüyle birleştirerek 19. yy 'ın başat gücü haline gelmiştir.

II.Dönem (1870-/)

1) Üretim devletçe desteklenip örgütlenmiştir. (Devletçilik)
2) Kullanılan enerji kaynaklarında da bir artma vardır. (çelik, elektrik enerjisi, petrol ve kimyasal maddeler)
3) Bu dönemde devletler ülkelerindeki demiryolu ağlarını büyük oranda arttırmıştır.,sağlık alanındaki çeşitli buluşlar (Sterilazyon alanındaki başarılar, çocuk ölümlerinin azalması, gıda sorununun çözülmesi, yapay gübrenin bulunması, pasterizasyon ve soğutma tekniklerinin gelişmesiyle birlikte Avrupa insanının hem ömrü uzamış hem de yaşam kalitesi artmıştır.)

Sanayi Devriminin Sonuçları

Avrupa'daki sonuçları; Ulusal birliklerin kurulması (Alman ve İtalyan)
Prusya, Bismarck önderliğinde (1871) Fransa'ya karşı; Piyomente Kont Cavour önderliğinde (1862) Avusturya-Macaristan İmparatorluğuna karşı mücadele etmiş.
Dünya çapındaki sonuçları; Emperyalizm doğmuştur.

İtalyan Ulusal Birliğinin kurulmasının aşamaları:

1) Piyomente, Avusturya-Macaristan'a karşı Fransa ile işbirliği yapmıştır. [Fransa İmp. III. Napolyon] Bu sayede ilk önce Lombardiya'yı topraklarına katmıştır.
2) Parma, Toskana, Modone gibi şehirlerde halk oylamaları yapılmış İtalya ile birleşme kararı alınmış.
3) Napoli ve Sicilya da alınmış.
4) 1861'de Piyomente'nin Kralı II. Vittorio Emanveli, İtalya Birleşik Devletlerinin başına geçiyor ve böylece ulusal birlik kuruluyor.
5) Sadova Savaşı (1866)'dan istifade edilmiştir. (Avusturya'ya ve Prusya'nın savaşı) Venedik'i ele geçirdiler. İtalya'ya ilave edildi.
6) Sedan Avaşı (1866)'dan istifade Prusya ve Fransa'nın savaşı) İtalyanlar Fransa'dan Roma'yı alıyorlar.

Alman Ulusal Birliğinin kurulmasının aşamaları:

1) Prusya'nın Danimarka ile mücadelesidir. Prusya Avusturya ile beraber hareket oluyor. (Schlezwigile Hollestein'i toprak parçasına ilave ediyor. 1864)
2) Sadova Savaşı(1866): Avusturya ile savaş sebebi Holleslerin yönetimi hususunda problem olması. Prusya kazanıyor.
3) Sedan Savaşı(1870): Bismarc Frana'nın Katolik Alman Devvletleri üzerindeki denetimini kırmak için 1870'de Fransa ile savaşa girdi. Prusya kazandı. Alsas-Loren bölgesi Almanya'nın oldu. Savaş 1 yıl sürdü. Fransızlar ağır bir yenilgiye uğradı. Fransa ve bu ağır yenilgi ardından kısa süreli bir komünizm denemesi yaşanmıştır. Buna "Paris Comunu" adı verilmiştir. (2 ay) Komünizm yönetimi 26 Martta işe başlamış. Kiliseleri kapatıp, papazları tutuklatmışlar. Resmi binalara kızıl bayraklar çekmişler. 19-40 yaş arası her erkek orduya alınmış, hükümet birlikleri 120 bin kişilik orduyla harekât gerçekleştirerek yönetimi ele geçiriyor.

Alman Ulusal Birliğinin Sonuçları:

1) Bismarc'ın Alsas-Loren'i alması iktidarda kaldığı 20 yıl boyunca yaptığı tek hatadır. (Çünkü Fransa ile düşman oluyor)
2) Bismarc ekonomide devletin müdahalesi prensibini şart koşarak kısa sürede Almanya'yı dünyanın ekonomi devi haline getirmiştir.
3) Almanya denilen bölge 2 büyük Alman Devleti Prusya ve Avusturya arasında pay edilmiş durumda kalmış ve Germen düalizmi devam etmiştir.

Uluslararası Siyaset Açısından Sonuçları:

Genel Sonuç: 1815 Viyana Kongre'sinin öngördüğü "Avrupa uyumu" sona erdi. Artık "Uluslararası Güç Dengesi" denilen yeni bir ilke ile karşılaşacak. Bu ilke; birbirlerine ittifak ile bağlanan devlet grupları arasında askeri, ekonomik, siyasi dengedir.

Özel Sonuçlar: Fransa açısından, Sedan Savaşındaki yenilgi sonrasında Avrupa'da genişleme imkânı kalmadığı için bu devlet 1871'lerden sonra gözünü sömürge elde etmek üzere denizaşırı bölgelere dikecektir.

Avusturya açısında, Sadova Savaşıyla Almanya'ya karşı yenilgi sonrası gözünü balkan devletlerine dikecektir. Ama bölgedeki menfaatleri Rusya ile çatışacaktır. Rusya açısından, Avusturya'nın zayıflamasını (Sadova ile) fırsat bilen Rusya ile Panislavizmi bayrak yaparak balkanlarda genişleme politikası izlemeye başladı. Böylece bölgedeki menfaatleri çatışmıştır.

Dünya çapındaki sonucu, emperyalizmdir.
Sömürgeciliğin bir adım ötesi olarak Avrupa'nın büyük devletlerinin 19. yy'ın ikinci yarısından sonra dünyanın diğer kıtalarındaki genişlemelerine verilen isimdir.

****Sömürgeciliğin üzerine;**

- ✓ Uluslararası rekabet
- ✓ Askeri güç kullanımı
- ✓ Büyüklük kompleksi
- ✓ Güvensizlik duyguları
- ✓ Demografik unsur (Trablusgarp örneği)
- ✓ Ekonomik ve siyasi unsur eklenerek emperyalizm oluşur.

Ekonomik Unsur:

1) Avrupa'da biriken sermaye fazlasına yeni yatırım olanak ve yerlerinin olması
2) Üretim fazlasına yeni pazarlar aramak
3) Hammadde ihtiyacı
4) Artan nüfus için bunları yeni yerleştirme alanlarına yerleştirme düşüncesi (demografi)
5) Merkantilizm: 19 yy.'nın ikinci yarısından itibaren Avrupa'da oluşan ekonomik buhran, Avrupa devletlerini mümkün olduğu kadar kendi yağıyla kavrulabilecek, dış ticareti mümkün olduğunca yapmamaya dayanan ve mümkün olduğunca fazla sömürge elde ederek bu sömürgelerden ihtiyacı olan hammaddeleri alma politikasına yönelmiştir. İngiltere Sömürge Bakanının söylediği "Gün küçük devletlerin günü değildir. İmparatorların günüdür." sözü durumu gösterir niteliktedir.

Demografik Unsur:

Avrupa'da tıp biliminde ilerlemeler çocuk ölümlerinin azalması, gıda sorununun çözülmesi, sağlık sorunlarının çözülmesi ile birlikte insan nüfusunda patlama yaşanmıştır. Daha önceki yüzyıllarda görülmeyecek derecede hızlı nüfus artışı görülmüştür. Bu artan nüfusun yeni yerleşim yerlerine gönderme isteği, emperyalizmin demografik unsurunu oluşturur. Bunun tarihteki en bariz örneği 1911'deki İtalya'nın Trablusgarp'a olan seferi olmuştur.

Sürekli Savaş Tekniği ve Güvenlik Endişesi:
Devletleri sürekli sömürge elde etme yarışına sokmuştur. İngiltere Hindistan'ı ele geçirdikten sonra bu toprak parçasını elde tutmayı en önemli siyasi amaç haline getirmiştir.

İngiltere:
-1878'de Kıbrıs'ı alıyor.
-1872'de Mısır'a yerleşiyor. Ve Birmanya'yı alıyor.
-1896'da Tayland'ı Fransa ile bölüşüyorlar. Tayland'ın batısı İngiltere'nin doğusu ise Fransa'nın oluyor. Ortada tampon bölge bırakılıyor.
-1907'de ise Rusya ile bir anlaşma yapıyor. İran'ın kuzeyi Rusya'nın, güneyi ise İngiltere'nin oluyor.

Rusya:
-1870 sonrasında Asya ve Avrupa'daki topraklarını birleştirdikleri demiryolu hattını tamamlamaya çalışmıştır. Bu sayede Çin'e kuzeyden nüfuz etmeye çalışıyor. Ana hedefi; İngiltere'yi kuzeyden tehdit etmek ve sıcak denizlere ulaşmak. Rus tekstil mallarını Çin'e ulaştırmaya çalışıyor.
-İngiltere'de güneyden Çin'e nüfuz etmeye çalışıyor.

Ulusal İtibar ve Büyüklük Duygusu:

1820'lerden sonra bol sömürge elde etmek büyük devlet olmanın yol görülmekteydi. Almanya ve İtalya ulusal birliklerini geç kurabildikleri i.in sömürge faaliyetine geç kalmış durumdaydılar. Avusturya ve Fransa Almanya'ya karşı aldıkları Sadova ve Sedan yenilgilerinden sonra güç kaybetmiş görünüyorlardır. Onlar da İngiltere ile olan açığı kapatma gayretine girişmişlerdir.

Berlin Konferansı (1884-1885)

Bu konferans Avrupa devletlerinin I. Dünya Savaşı öncesinde ortak bir noktada birleştikleri son konferans olmuştur. Bu konferansta Avrupa devletlerinin özellikle Afrika kıtasındaki sömürge mücadelelerinde öteden beri kabul ettikleri sözlü işgal ilkesi artık fiili işgal ilkesine dönüştürülmüştür.
Sözlü işgal ilkesi: Bir devlet kıtada bir yerden toprağa çıktı mı gözünün alabildiği bütün toprak parçalarını kendi egemenliği altında görüyordu. Bu da devletlerarasında sınır sorunlarına yol açıyor.
Fiili işgal ilkesi: Bir devletin bir toprak parçası üzerinde hak iddiasında bulunabilmesi için o toprağı askeri açıdan da denetimine alması gerekir.

I. Dünya Savaşı

I. Dünya Savaşı Öncesi Şartlar:
Siyaset alanında; Avrupa'nın hemen her yerinde feodal düzen ve kölelik kalkmıştır. Parlamenter düzene geçilmiştir. (Osmanlı'da Kanun-i Esasi ile) Bu arada sendikacılığın geliştiği, işçilerin haklarını yavaş yavaş elde etmeye başladıkları dikkat çekmektedir. Öte yandan özgürce dolaşma hakkı, din özgürlüğü, ceza kanunlarının uygar hale getirilmesi(aydınlanmadan önce ilk olarak ceza kanunları düzene sokulmaya çalışılmış) ifade ve düşünce hürriyetinin öngörülmesi, genel oy, gizli oy ve açık sayım ilkelerinin benimsenmesi, demokratikleşme yolunda önemli adımlardır. Avrupa devletlerinin 1800'lerin akımı olan romantizmden (temsilcileri Goethe, Schiller) realizme (temsilcileri Dostoyevski, Balzac, Stendhal, Tolstoy, Gorki) yönelmeye başlamışlardır. Bir de "sosyal darvinizm" denilen yeni bir kavram ortaya çıkmıştır. Charles Darvin'in 1871'deyayımladığı "İnsanoğlun Doğuşu" isimli kitabında dile getirdikleri, siyaset alanına aktarılmıştır. Darvin'e göre doğada sadece güçlü olanlar kalabilir. Güçsüz olanlar eninde sonunda yok olmaya mahkûmlardır. [Güçlü olmak için sömürge elde edilmelidir. İlerde milliyetçiliğin güçlenmesiyle ırkçılık fikrinin doğmasına yol açacak. Ondan önce de tarihçi hukuk okulu açılacak.]

Ekonomi alanında; Demiryolu çok gelişmiş kapitalizm ilkeleri yerleşmeye başlamıştır. İletişim, demiryollarıyla telgraf ve telefon gibi buluşlarla gelişmiş durumdadır. Artık hükümetler ülkelerini daha etkin denetleyebilmektedirler. (1870-1914)

Askeri alanda; Savaşlar, silahlar daha korkutucu hal almıştır. (Makineli tüfek) Demiryolları gelişmiş, telsiz telefon kullanımı başlamıştır. Dış politika tek elde toplandı. "Ulusal çıkar" kavramı ön plana çıkınca dış ilişkiler ve savaş hazırlıkları halkın bilgisi ve denetimi dışına çıkartıldı.

1870'lerden Sonra Avrupa Uyumunun Yıkılmasının Sebepleri:

1. Merkantilizmin ortaya çıkması
2. Avrupa uyumu döneminde devletler herhangi bir ülkede milliyetçi ayaklanma çıktığında buna karşı ortak tutum sergileyebiliyorlardı. (1848'deki Avusturya-Macaristan İmparatorluğundaki ayaklanmanın Rusya'nın yardımıyla bastırılması) Artık ayaklanmalara karşı bu tür yardımlaşma yoktur. Artık "güç dengesi" ilkesi geçerlidir. (Osmanlı'daki ayaklanmalar)
3. Avrupa uyumu döneminde Avrupa devletlerini dayanışma içinde tutan bir gerçek de Hristiyan dünyaya karşı Osmanlı Devleti'ni Avrupa'nın dışında tutma gayretiydi. Yeni dönemde ise bu dayanışma sosyal ve ekonomik milliyetçiliğe dayanarak yıkılmıştır. (I. Dünya savaşında Almanya'nın Osmanlı ile müttefik olma çabaları)
4. Avrupa uyumu döneminde, Avrupa içinde oluşan birikim ve gerginliklerin atılmasına imkân verebilecek dünyada sömürge alanlarının bol bulunmasıydı. Yeni dönemde, dünyada sömürgeleştirilecek akan kalmamıştır. (Son alan Osmanlı'nın balkanlardaki toprakları)

Almanya'nın Kıta Üstünlüğü:

1871'de Almanya'nın ulusal birliğini kurmasıyla bu devlet çok güçlü bir şekilde ortaya çıkmış gözükmektedir. Ancak 1870 sonrası dönemde dönemin jeopolitik açıdan en dezavantajlı görünen devleti Almanya'dır. Almanya kendini bir tek güneydeki Alp Dağları sayesinde güvende hissedebilir. Güneyden herhangi bir tehlikeye maruz kalmamaktadır. Ama doğusundan ve batısından saldırıya açıktır. İki cephede asla mücadele edemez ve kaybeder.

İngiltere:
Bir ada devleti olduğu için güvenlik problemini bir tek karşı kıyıların güvence altında tutulması noktasına yoğunlaştırmıştır. (Uzak Doğuda da Japonya benzer durumdadır. Kore ve Mançurya'yı güven altında tutmaya çalışmaktadır.) Dolayısıyla bölgenin güçlü bir devletin eline geçecek olması (yani Almanya'nın) İngiltere'yi savaşa sokacaktır.

Fransa:
Güneyde Pirene Dağları, güneydoğusunda Alp dağları sayesinde güvendedir. Tek korktuğu bölge kuzeydoğusundaki Plander düzlüklerinin olduğu gölgedir. (En yoğun savaşların yaşandığı bölge. Maden açısından önemli bir yer) Almanya ile uzun yıllar mücadelesi sürmüş.

İtalya:
Kuzeyden Alp Dağları ile güvendedir. Tek korktuğu bölge Dalmaçya kıyılarından gelecek bir Avusturya tehlikesidir. Avusturya pek yakın bir dönemde sadece İtalya ile bir problem yaşıyor. Ulusal birliğini kurarken de Avusturya ile mücadele etmişti. I. Dünya savaşı öncesi Bosna-Hersek'i Avusturya ilhak etmiştir.

Rusya:
Dönemin jeopolitik açıdan en avantajlı ülkesinde sahiptir. Sahip olduğu geniş düzlükler bu devletin ordularını çok az zararla geri çekme imkânı tanır. (Napolyon savaşlarında da böyle olmuştur.)

Sonuç:
1870 sonrası dönemde Avrupa'nın jeopolitik açıdan en rahat konumdaki ülkesi Rusya en rahatsız konumdaki üleşi Almanya'dır.

Jeopolitik Esaslar:

1. ***Kıta Devletleri:*** Neredeyse bir kıta büyüklüğünde olan ülkelere sahip olan devletlerdir. ABD, Rusya, Kanada, Çin, Brezilya, tarihten ise Osmanlı.
   Özellikleri:
   - Doymak bilmeyen bir genişleme arzusuna sahiptirler.
   - Çok geniş ülkelere sahip oldukları için sömürgeye çok fazla ihtiyaç duymazlar.
   - Uzun sınırları koruyabilmek için güçlü bir orduya ihtiyaç duyulur. II. Dünya savaşından sonra bilhassa Rusya'nın kendini güvende hissetmek için Doğu Avrupa Bloğunu kendi yönetim tarzına benzer yöntemlerle donatmıştır.
   - Mesafelerin uzaklığı sebebiyle en uzun yollar, köprüler hep bu ülkelerde bulunur. (Transibirya hattı: Rusya'nın doğu-batısını birleştiren demiryolu)
   - Bu ülkeler içerisinde türlü uluslara ve ırklara mensup insanlar yaşar. Bu halkları bir arada tutmak için Rusya'da yapıldığı gibi uluslara bir dereceye kadar özerklik tanınabilir.
2. ***Ada Devletleri:*** Büyükçe bir ada veya birbirine yakın adalar üzerinde kurulmuş devletlerdir. Japonya, İngiltere, Avusturya; Malta.
   Özellikleri:
   - Denizcilik oldukça gelişmiştir.
   - Sömürgeciliğe çok önem verirler.
   - En önemli özelliği karşı kıyılarının güvence altında tutulmasıdır. Problem olursa hemen savaşa giriyorlar. (İngiltere'nin I. ve II. Dünya savaşına girmesi, Japonya'nın Kora ve Mançurya'yı tehdit etmesi)
   - Ada devletlerinde gelenekçi bir yapı hâkimdir. Çok fazla değişmemelerinin sebebi yeniliklerin adaya geç ulaşması.
3. ***Kenar Devletleri:*** Bir kıtanın kenarında olup bir ya da daha çok yanları denize açık olan devletlerdir. Dünyadaki çoğu devlet bu şekildedir. Türkiye, İspanya, İtalya, Portekiz, Hollanda, Almanya.
   - Eğer bu devletler tamamen açık denizlere dönük iseler tam anlamıyla denizci ve sömürgeci olurlar. Çok daha avantajlılar.
   - Eğer açık denizden .ok kıtaya dönük iseler siyasetlerini sınırların korunması yönünde oluştururlar.(Türkiye, Osmanlı)
4. ***Kıtaiçi Devletleri:*** Denizle hiçbir bağlantısı bulunmayan devletlerdir. Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, tarihten ise Avusturya-Macaristan İmparatorluğu.
   Özellikleri:
   -En öenmli sorusu savunmadır.
   -Mümkünse denize çıkmak için uğraşırlar.
   Eğer çevrelerindeki devletler güçsüzse onları kendi egemenlikleri altına almaya çalışırlar. (Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Tuna ırmağı boyunca uzanan devletleri egemenliği altına almıştır.)
   - Denize çıkma olanakları yoksa ve çevresindeki devletlerden güçlü değillerse, ittifaklara yönelerek kendilerini güvence altına almaya çalışırlar. (İsviçre, 1815'ten bu yana tarafsız olarak kendini tehlikelere karşı korumaya çalışmıştır. Avusturya da I. Dünya savaşı sonrası tarafsız kalmıştır.)

Bismarc İttifaklar Sistemi: Bismarc iktidarda kaldığı süre boyunca Almanya'yı çift cepheli savaş tehlikesinden uzak tutabilmek için çeşitli ittifaklar yapmayı denemiştir. Bu açıdan adını en iyi politikacılara yazdırmıştır. II. Wilhelm ise tamamen saldırgan yapıdadır. Bismarc'ın
tam aksi yönünde politika izlemiştir.
1872'de Bİsmarc, Avusturya-Almanya-Rusya arasında I. Üç İmparatorlar Birliği oluşturmuştur. İleri görüşlü bir politikadır. Bu sayede;
1- Almanya çift cephede savaşma tehlikesinden kurtulmuştur
2- Balkanlarda çatışmanın eşiğine gelen bu iki devlet (Avusturya, Rusya) dizginlenebilmiştir.

Ancak 1875'te başlayan Balkan bunalımı Avusturya ile Rusya'nın arasını açmıştır. Bunun üzerine 1879'da Avusturya ile bir ittifak yaparak bu devleti yanına çekmiştir. Bu ittifaka göre iki devletten biri Rusya'nın saldırısına uğrarsa (Avusturya-Almanya) diğeri ona yardımcı olacaktır. [I. Dünya Savaşı üçlü ittifakın temelini oluşturan çok önemli bir anlaşmadır.]

1875 Balkan bunalımının hızı kesildikten sonra Bismarc Rusya ile Avusturya'yı tekrar barıştırmış. 1881'de yine Almanya-Avusturya-Rusya arasında II. Üç İmparatorlar Birliğini oluşturmuş. Bu anlaşmaya göre Bosna Hersek'in işgal ile yönetimi Avusturya'ya bırakılmış.

1882'de 1879 ittifakına İtalya'yı da dahil etmiştir. Almanya'nın güvenliği çok rahatlamıştır. İtalya'nın da Avusturya'dan yana korkusu kalmamıştır. Almanya'nın kıta üstünlüğü açıkça ortaya çıkmıştır. Bütün dezavantajlarını yok etmiştir.

1885-1886'da balkanlarda milliyetçilik temelli bunalımlar yeniden baş gösterecek. Rusya ile Avusturya'nın arası yeniden açılmıştır. Bismarc bunun üzerine 1887'de Almanya-Rusya arasında bir güvence anlaşması yapmıştır. II. Wilhelm bu anlaşmaya değer vermemiştir. Yenilenmesi gerektiği zaman bağları koparmıştır.

1879-1882'deki ittifaklara iki devlet daha katılıyor. Avrupa'nın bir tarafınsa güçlü bir bloğun oluştuğu görülüyor. 1881'de Avusturya ve Sırbistan ittifakı ve 1883'de Avusturya-Almanya-İtalya bloğuna böylece Sırbistan ve Romanya da katılmış oluyor.

Alman-İngiliz Rekabeti:

Üçlü ittifaka karşı üçlü itilafın oluşması çok çabuk gerçekleşmemiştir. Üçlü itilafın oluşmasında o dönemde ortaya çıkan Alman-İngiliz rekabetinin payı unutulmamalıdır. Bu rekabette 4 önemli husus vardır.
1- Sanayi içi çekişmeler: Almanya imparatoru büyük Fredick İngiltere kraliçesi Victoria ile evli, ikisinin kızlarının adı da Victoria'dır. II. Wilhelm de onun oğludur. Küçük olan Victoria Alman sarayının katı yaşamına alışamamış, İngiltere'deki liberal yaşama özlem duymuş. II. Wilhelm ise anneannesinin sömürge politikasını kıskanmıştır.

2- Almanya Bismarc ile birlikte İngiliz ticaret ve endüstrisini tehdit eder hale gelmesi. Almanya endüstri devi haline geliyor ve Bismarc devlet müdahalesini öngörerek bunu sağlıyor.

3- II. Wilhelm ile birlikte Almanya'nın denizlerde de önemli bir güç haline gelmesi ve donanma yapımına girişilmesi. 1905'te "Dreadnogh" denilen zırhlı savaş gemilerinin yapılmaya başlanması İngiltere'yi çok korkutmuştur.

4- Almanya'nın sömürgeciliğe yeni başlaması sebebiyle başka devletlerde sömürge anlaşması yapabilecek konumda olmaması ve diğer devletlerin Almanya'yı frenleyememesi.

İngiltere'nin Üstünlük Kazanmaya Başladığı Dönemler

Üçlü itilaf çok çabuk oluşamamıştır. Bunun en önemli sebebi: İngiltere, Fransa, Rusya arasındaki sömürge çatışmalarıdır. Bu arada İngiltere'nin henüz üçlü itilaf oluşmadan önce 1887'de İtalya ve Avusturya ile ittifak anlaşmaları dikkat çekmektedir. Bu ittifak Afrika'da sömürge elde etmek isteyen İtalya'nın da işine gelmiştir. Avusturya ise gözünü diktiği Balkanlarda yayılabilmek için İtalya'dan emin olmak istiyordu. Öte yandan Rusya ve Fransa'nın bu sayılan ittifakların karşısında birbirlerine yakınlaşmışladır. Rusya ila Fransa'nın yakınlaşması üçlü ittifakın 1. kenarını oluşturur. (1894)

İmparator I. Frederick 1888'de ölünce Bismarc ile II. Wilhelm arasındaki görüş farklılıkları bariz bir şekilde ortaya çıktı. Bu durum Bicmarc'ın istifa etmesiyle ve Almanya'da yönetimin tamamen II. Wilhelm'in eline geçmesiyle sonuçlanmıştır.

Bismarc ile II. Wilhelm Arasındaki Farklılıklar:

1. Bismarc'a göre Almanya'nın güvenliği yapılacak ittifak anlaşmalarıyla sağlanabilirdi. II. Wilhelm ise Almanya'yı kıta içine sıkışmış bir politikadan kurtaracak denizlerde güçlü ve sömürgeci bir devlet yapmak istiyordu. (Aralarındaki en önemli fark budur)
2. Bismarc Almanya'da giderek güçlenen işçi partisini gerekirse orduyu da kullanarak devirmek istiyordu. II. Wilhelm ise iktidarına öyle bir müdahaleye başlama taraftarı değildi.
3. II. Wilhelm çift cepheli bir savaştan Bismarc kadar korkmaktaydı. (Avusturya ile ittifak anlaşması yapmışlardı) II. Wilhelm bu amaçla Rusya ile 1887'de Alman-Rus güvenliği anlaşmasını yinelememiştir.
4. Bismarc'la çatışma pahasına II. Wilhelm ikinci kez İstanbul'a gelerek Osmanlı Devletine Rusya'ya karşı destek sözü bile vermiştir. (Osmanlı Rusya ile o dönemde 4 savaş yapmış, bir tanesini kazanmıştır)

**Osmanlı-Bağdat arası demiryolu yapımı Alman şirketlerine verilerek İngiliz sömürgelerini tehdit etmek amaçlanmış.
Osmanlı padişahı halifelik gücünü kullanarak İngiltere'deki Müslümanları etkileyebilir. (Cihat çağrısı)

Not: Fransa 7 Yıl Savaşları ve Sedan Savaşı nedeniyle Rusya ise uzak doğudaki menfaatlerinin çatışması nedeniyle müttefik bulmuştur.

İngiliz-Fransız Anlaşması (1904) [2. Kenar]

İttifak anlaşmasının özel adı "içten misak"tır. İngiltere ve Fransa'yı bu anlaşmayı imzalamaya yönelten gelişme İngiliz-Japon ittifakıdır. (1902)

İngiliz-Japon yakınlaşmasının sebebi:
İngiltere açısından, Rusya'nın uzak doğuda Transibirya demiryolu projesini gerçekleştirmeye çalışması. (Proje 1891'de başlar.) Hem Avrupa-Asya'daki topraklar birleşecek hem de Çin'i kuzeyden tehdit edecekler. Çin Osmanlı'dan sonra batılı devletlere en fazla kapitülasyon veren devlettir. İngiltere yalnız kalamayacağını anlıyor. (Rusya sebebiyle)
Japonya açısından, feodaliteyi kaldırıp merkezi yönetimi kurmuştur. Kısa sürede atak yapıp sayılı devletlerden olmuştur. Sebebi; Ada devletinin en önemli özelliği olan karşı kıyıların güvende tutulması durumu var. Rusya ele geçirirse menfaati zedelenecek.

Bu sebeplerle 1902'de ittifak yapıyorlar. Bu anlaşma göstermiştir ki;

1. İngiltere müthiş deniz gücünü hem Avrupa'da hem de Uzak Doğu'da kullanamayacağını anlamıştır.
2. İngiltere tarihinde ilk kez bir Asya devleti ile ittifak kurmuştur.
3. Bir Avrupa devleti (İngiltere) başka bir Avrupa devletine karşı (Rusya) karşı ilk kez başka bir kıtadan devletle ittifak yapmaktadır.

İngiliz-Japon anlaşması "içten misak"a nasıl yol açmıştır?
1902'deki anlaşmadan bir süre sonra 1904'te İngiliz-Fransız anlaşması doğmuştur. Bunun sebepleri;

1. İngiltere Japonya'nın Rusya'ya olası bir saldırısında Fransa'nın da kendisine saldıracağını düşünmüştür. (Herkesin kendi menfaatini düşündüğünü gösteriyor.)
2. Almanya'nın o dönemde denizcilikte çok ileri gitmiş olması da yakınlaşmayı sağlamıştır.

3. Fransa muhtemel bir Japon-Rus savaşında Ruslar Uzakdoğu'da çarpışırken Avrupa'da yalnız kalmayacağını hesaplamıştır.
4. Balkanlarda huzursuzluğun iyice artması ve bunun yakın gelecekte büyük bir savaşa dönüşeceği endişesi, İngiltere ve Fransa'yı birbirine yakınlaştırmıştır.

1904 İçten Misak ile üçlü itilafın 2. Kenarı oluşturulmuştur. Bu anlaşma ile Fransa Fas'ta, İngiltere Mısır'da serbest olacaktı. Birbirlerine bu konuda saygı duyacaklardı.

İngiltere-Rus Anlaşması (1907) [3. Kenar]

Bu yakınlaşmadaki en büyük sebep; 1904-1905 Japon-Rus savaşıdır. Japonya, Kore ve Mançurya üzerindeki Rus etkisini kırmak için fırsat kollamış ve 1904'te sudan bir bahaneyle Rusya'nın "Porth Arthur Limanı"na bakın düzenlemiş. Bu olayla birlikte Japon-Rus savaşı başlamış ve Japonlar Rusları çok ağır bir yenilgiye uğratmıştır.

ABD'nin arabuluculuğuyla 1905'te "Portsmouth"ta yapılan anlaşmanın hükümleri şunlardır:

1. Kore Japonya'nın koruyuculuğu altına giriyor
2. Porth Arthur Limanı ve Sahalin Adası2nın güneyi Japonlara bırakılıyor.
3. Ruslar Mançurya'dan askerlerini çekiyor.
4. Mançurya'daki demiryolu ayrıcalıkları da Japonya'ya bırakılıyor.

Not: ABD'nin arabuluculukta bulunmasının nedeni, Uzakdoğu'da ABD'nin sömürgelerinin tehlikeye girmesi. Japonya'nın ilerlemesi işine gelmeyecektir.

1904-1905 Japon-Rus Savaşı İngiltere ve Rusya'yı Nasıl Yakınlaştırdı?

1. Ruslar Uzakdoğu'da savaşırken Fransa'nın yeterince kendilerine destek olmadığını anladılar ve yeni bir müttefik aradılar.
2. İlerki tarihlerde Japonya'nın Rusya ile tekrar barışabilmesi sadece İngiltere sayesinde olabilirdi. (1902'deki ittifak nedeniyle)
3. Almanya'nın İstanbul- Bağdat demiryolu yapımını üzerine almaya çalışması

Bu gelişmeler İngiltere ve Rusya'yı rahatsız etmiştir. Böylece 1907'deki yakınlaşmaları sağlanmıştır.

1907 Rusya-İngiltere Anlaşması ile;

1. İran 3 bölgeye ayrılıyor. Kuzeyi Rusya'ya güneyi İngiltere'ye veriliyor. Ortada her iki devletinde müdahale edemeyeceği tampon bölge bırakılıyor.
2. Taraflar Tibet'in Çin'e ait olduğunu kabul ediyorlar.
3. Rusya Afganistan ile ilişkisini kesiyor. (İngiltere aracılığıyla yürütecek. Ancak İngiltere de Afganistan'ı topraklarına katmaya çalışacak. Bu hüküm kâğıt üzerinde kalmıştır.)

1904-1905 Japon-Rus Savaşının Sonuçları:

1. Rusya Uzakdoğu'da başarılı olamayacağını anlayınca gözünü balkanlara dikti. (Avusturya'nın gözü olan topraklara)
2. Çarlık Hükümeti Japon-Rus (1904-1905) savaşından hem ekonomik hem askeri güç açısından çok güçsüz olarak çıktı. Bu da halkın büyük tepkisini çekti. Rusya'da önce 1905 sonra da 1917 devrimlerini doğurdu ve Çarlık Rusya'sı yıkıldı. Komünizm geldi.
3. Japonya'nın bu savaştaki başarısı "Asya'nın uyanışı" olarak değerlendirilmektedir. Artık siyasi tarih Avrupa merkezli değildir. (Batının bilimini, endüstrisini alıp sahip olunan gelenek, göreneklere işleyerek uygulanabileceğini gösterdiler, ispatladılar. Sömürge bağlarını koparmaya çalışan diğer uluslara da örnek oldular.)